

RTU studiju kurss "Digitālā tekstveide un tekstrade"**33000 Datorzinātnes, informācijas tehnoloģijas un enerģētikas fakultāte****Vispārējā informācija**

Kods	DE1082
Nosaukums	Digitālā tekstveide un tekstrade
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles; Brīvās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Oksana Ivanova - Doktors, Docents (praktiskais)
Mācītspēks	Tatjana Kelebeka - Doktors, Docents Tatjana Smirnova - Doktors, Asociētais profesors Alīna Nidağundi - Lektors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Ņemot vērā, ka lasīšana, rakstīšana un publiskās debātes arvien vairāk notiek digitālajā vidē, ir būtiski apgūt zināšanas par digitālo tekstveidi un tekstradi. Mūsdienās ne tikai cilvēki, bet arī digitālās sistēmas (platformas) kopīgi nosaka un regulē to, kā tiek radīti un interpretēti digitālie multimodālie teksti. Studiju kurss sniedz studējošajiem nepieciešamās zināšanas un prasmes, lai izprastu digitālo tekstu būtību un dzīves ciklu – no jēdziena līdz to aprītei –, veicot kritisko analīzi, radot saturu, kopdarbojoties un ievērojot ētisku praksi. Studējošie pēta digitālos tekstus, digitālo mediju iespējas un ierobežojumus, kā arī nozīmes radīšanas un pārveidošanas pieejas un metodes. Studiju kursu veido lekcijas un semināri, kas aptver tēmas par digitālo tekstu, hipertekstu un nelineāru stāstījumu, paratekstiem un platformas veidošanu, tīmekļa satura rakstīšanu, multimodālo stāstījumu, sociālo mediju mikrožanriem, iezīmēšanu un semantisko struktūru, saskarni kā retoriku, ētiskām problēmām un risinājumiem. Iknedēļas semināros notiek diskusijas grupās un praktiskas aktivitātes, piemēram, nelielu hipertekstu veidošana, dokumentu anotēšana un strukturēšana, kā arī platformai radniecīga mikrosatura radīšana. Studējošie veido portfeli, demonstrējot kritiskās domāšanas un digitālā satura veidošanas prasmes. Portfeli papildina refleksijas piezīmes, kurās dokumentēta studējošo izvēle, ierobežojumi un avoti, kas izmantoti, patstāvīgu uzdevumu veikšanai.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt iespēju studējošajiem izstrādāt metodoloģiju tīmeklim raksturīgu, multimodālu tekstu veidošanai, radīšanai un kritiskai izvērtēšanai, īpašu uzmanību veltot platformu iespēju un mikrožanru analīzei, izmantošanai un pielāgošanai, semantiskajai iezīmēšanai un metadatiem, kā arī piekļūstamības, licencēšanas un saglabāšanas praksei. Studiju kursa uzdevumi ir attīstīt studējošo prasmes: - atpazīt digitālā teksta organizācijas principus, piemēram, informācijas arhitektūru, hipertekstu, saskarnu un platformu veidotos paratekstus/metadatus; - izveidot kopīgu terminoloģiju un analītisko ietvaru hipertekstiem, paratekstiem un mikrožanriem; - novērtēt, kā platformas un saskarnes maina nozīmi un veicina auditorijas rīcībbspēju; - apgūt plašu stratēģiju klāstu augstas kvalitātes, pieejama un ētiska digitālā satura izpratnei un radīšanai.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studiju kursa laikā studējošajiem jāizveido portfelis, kas sastāv no individuāliem uzdevumiem (piemēram, izveidot ierakstu/lapu trīs dažādās platformās; anotēt virsrakstus/tagus/metadatus; izstrādāt multimodālu mikrostāstu; izveidot sociālo mediju mikrožanru kopumu (pavediens (5–7 ieraksti), viena stāsta secību (3–5 kadri), vienu mēmu ar uzrakstu variantiem); iezīmēt īsu tekstu HTML u. tml.). Semestra laikā studējošie izstrādā projektu „Digitāli radīts saturs”, projektējot, veidojot un publicējot tīmeklī radītu tekstu par noteiktu tēmu skaidri definētai auditorijai, tādējādi demonstrējot kompetenci no satura analīzes un radīšanas līdz piekļūstamībai un autortiesībām.
Literatūra	Obligātā. // Obligatory: Tagg, Caroline. Exploring Digital Communication : Language in action /Caroline Tagg., viii, 291 lpp. ; 24 cm. Poepsel, M. Media, Society, Culture and You. Rebus Community, 2018. Available at: https://press.rebus.community/msey/ Wilke, C.O. Fundamentals of Data Visualization: A Primer on Making Informative and Compelling Figures. O'Reilly Media, 2019. Available at: https://clauswilke.com/dataviz/ Côrtes Maduro, D. (Ed.). Digital Media and Textuality: From Creation to Archiving (Medienumbrüche, 45). J. Bielefeld: transcript Verlag, 2017. https://doi.org/10.14361/9783839440919 . Papildu. // Additional: Eyman, Douglas. Digital rhetoric : theory, method, practice /Douglas Eyman. Ann Arbor : University of Michigan Press, 2015., 163 lpp. ; 24 cm. American Library Association. Creative Commons for Educators and Librarians. 2020 Chicago: ALA Editions. Available at: https://drive.google.com/file/d/1w2Kz8c7xpf-fRIqRvkUjqt9drSRI7MRG/view Berez-Kroeker, A. L., McDonnell, B., Koller, E., & Collister, L. B. The Open Handbook of Linguistic Data Management. The MIT Press, 2022. https://doi.org/10.7551/mitpress/12200.001.0001 Digital Preservation Coalition. Digital Preservation Handbook. (2nd ed.). 2015. Available at: https://www.dpconline.org/handbook/contents . Gagich, M. An Introduction to and Strategies for Multimodal Composing. The Ask: A More Beautiful Question (2nd ed.). 2025. Available at: https://mtsu.pressbooks.pub/engl1020/chapter/multimodal-composing/
Nepieciešamās priekšzināšanas	Angļu valodas zināšanas B2 līmenī, saskaņā ar Eiropas kopīgajām pamatnostādnēm valodu apguvei, ja studiju kurss tiek apgūts angļu valodā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ievads digitālajā tekstualitātē un tekstrādē. digitālo tekstu daba, remediācija, iespējas pret ierobežojumiem.	4	6	0	0
Hiperteksts un nelineārie stāstījumi: saites, sazarojošās struktūras, modularitāte un lasītāja rīcībspēja.	8	12	0	0
Parateksti un platformu veidošana. Virsraksti, tagi, komentāri. Platformas (piem., Instagram, TikTok) un to nozīmes reprezentācijas veidi.	4	6	0	0
Satura rakstīšana tīmeklīm: struktūra, skenējamība, meklētājprogrammu optimizācijas pamati (SEO), lasāmība un skaidrība.	4	6	0	0
Multimodālā stāstījuma veidošana: teksta, attēla, audio un video integrēšana. Stāstījuma saskaņotība starp modalitātēm.	8	10	0	0
Iezīmēšana kā nozīme: Markdown, HTML un semantiskā struktūra.	6	8	0	0
Sociālo mediju mikrožanri: pavedieni, stāsti, uzraksti, mēmi. Virālums un konteksta sabrukums.	6	8	0	0
Dalīb kultūra un fanu teksti: remikss, fanu literatūra, kopienas.	8	16	0	0
Saskarne kā retorika: vizualizācijas pamatprasmes.	8	12	0	0
Ētika, tiesības un saglabāšana: autortiesības, godprātīga izmantošana, citēšana, arhivēšana.	4	6	0	0
Pārbaudes darbi.	4	8	0	0
Kopā:	64	98	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj analizēt digitālo tekstu iespējas un izskaidrot, kā vide (mediji) un saskarne veido nozīmi un lasītāja rīcībspēju.	Praktiskie uzdevumi, portfelis, eksāmens. Studējošo radītais saturs tiek novērtēts pēc kvalitātes un atbilstības nozares standartiem.
Spēj apliecināt izpratni par izplatītiem mikrožanriem, kas atšķiras pēc saskarnes ierobežojumiem, un izvēlēties mikrožanru, kas atbilst radītā digitālā satura mērķim.	Praktiskie uzdevumi, semināri, eksāmens. Tiek novērtēta studējošo spēja atšķirt mikrožanrus pēc saskarnes ierobežojumiem un argumentēti izvēlēties piemērotāko mikrožanru.
Spēj kritiski analizēt fanu kopienu, kartējot kopienas normas un platformas pārvaldību, kā arī izveidot un publicēt transformējošu remiksu, kas ievēro tagošanas un autortiesību konvencijas.	Praktiskie uzdevumi, semināri. Tiek novērtētas studējošo kritiskās domāšanas prasmes transformējošu remiksu izveidē un publicēšanā.
Spēj efektīvi strādāt ar datu saskarnēm, novērtējot, kā vizuālās metodes veicina nozīmes interpretāciju, izvēloties pētījuma jautājumam un pieejamajiem datiem atbilstošas diagrammas, veidojot skaidras un pieejamas vizualizācijas, kā arī atklājot un labojot maldinošas dizaina izvēles.	Praktiskie uzdevumi, portfelis, projekts. Tiek novērtēta studējošo spēja izmantot un pielāgot atbilstošo programmatūru, resursus un rīkus multimodālā satura radīšanai.
Spēj izstrādāt un izveidot tīmeklī radītus, multimodālus tekstus, kas līdzsvaro stāstījuma saskaņotību ar skenējamību un atbilst platformu mikrožanru prasībām.	Praktiskie uzdevumi, portfelis, projekts. Tiek novērtēta studējošo spēja izstrādāt tīmeklī radītus, multimodālus tekstus.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Praktiskie uzdevumi	20
Portfelis	10
Projekts	20
Semināri	20
Eksāmens	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi			Brīvās izvēles pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	32.0	32.0	0.0		*			*	